

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **80653** (13) **U**
(51) МПК (2013.01)
C13B 10/00

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

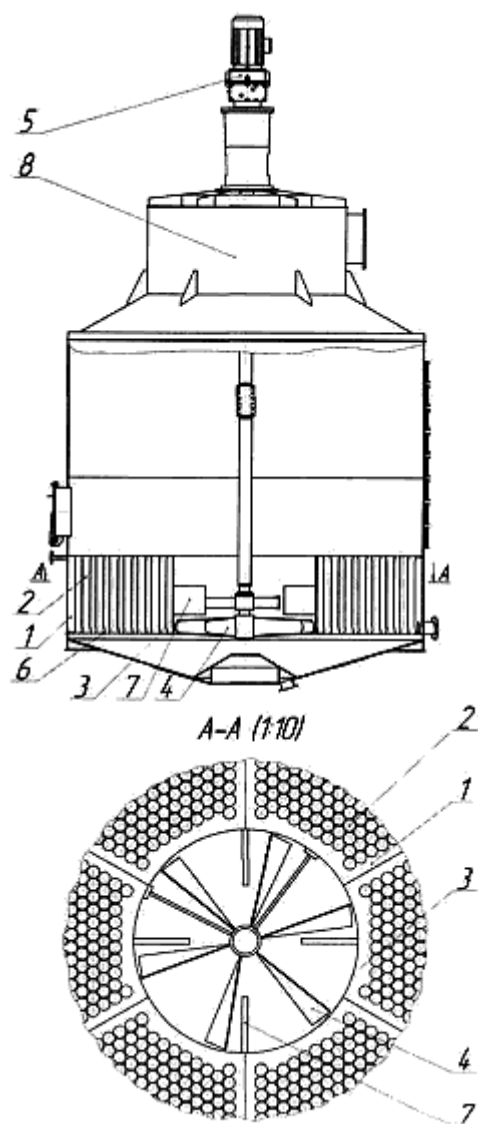
(21) Номер заявки: u 2012 13589	(72) Винахідник(и): Мирончук Валерій Григорович (UA), Дмитренко Ігор Михайлович (UA), Погорілий Тарас Михайлович (UA), Потельчак Володимир Андрійович (UA)
(22) Дата подання заявки: 27.11.2012	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 10.06.2013	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 10.06.2013, Бюл.№ 11	(73) Власник(и): НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, вул. Володимирська, 68, м. Київ-33, 01601 (UA)

(54) ВАКУУМ-АПАРАТ ПЕРІОДИЧНОЇ ДІЇ З МЕХАНІЧНИМ ЦИРКУЛЯТОРОМ

(57) Реферат:

Вакуум-апарат періодичної дії з механічним циркулятором являє собою циліндричний корпус з конічною верхньою частиною і днищем, сепаратор, що розташований в верхній частині апарата, парову камеру з центральною циркуляційною трубою та механічний циркулятор з верхнім приводом.. Всередині циркуляційної труби радіально розміщені 3-4 вертикальні напрямні висотою 0,4-0,5 м на висоті 0,02-0,05 м над верхньою частиною робочого органа циркулятора.

UA 80653 U

Корисна модель належить до типу обладнання, що активно використовується на підприємствах цукрового виробництва для уварювання утфелів I, II та III продуктів.

Як найближчий аналог прийнято вакуум-апарат періодичної дії з механічним циркулятором ВАЦМ-60, що наведений в фаховому журналі "Сахар" (Кухар В. Н., Лысюк П. И. Вакуум-аппарат с циркулятором: оптимизация теплопотребления, улучшение качества готовой продукции.// Сахар - 2006 -№ 7-е. 48-52), і являє собою циліндричний корпус з конічною верхньою частиною і днищем, сепаратор, що розташований в верхній частині апарата, парову камеру з центральною циркуляційною трубою та механічний циркулятор з верхнім приводом, що розташовані в нижній частині апарата.

Робота вище зазначеного вакуум-апарата супроводжується вагомими недоліками. Найсуттєвіший з них - це великий гідравлічний опір циркуляційного контуру за рахунок створення вихрового потоку утфелю в циркуляційній трубі під впливом дії механічного циркулятора, як наслідок недостатнє значення кратності циркуляції, отже і недостатня інтенсивність процесів тепло- та масообміну, що в кінцевому підсумку зменшує якість отриманого утфелю та кристалічного цукру.

В основу корисної моделі поставлено задачу:

- 1) зменшити гідравлічний опір циркуляційного контуру;
- 2) інтенсифікувати тепломасообмінні процеси за рахунок підвищення кратності циркуляції;
- 3) інтенсифікувати процес рекристалізації сахарози;
- 4) підвищити якість отриманого утфелю та кристалічного цукру.

Поставлена задача вирішується тим, що вакуум-апарат періодичної дії з механічним циркулятором ВАЦМ-60, який являє собою циліндричний корпус з конічною верхньою частиною і днищем, сепаратор, що розташований в верхній частині апарата, парову камеру, згідно з корисною моделлю всередині циркуляційної труби та радіально розміщені 3-4 вертикальні напрямні висотою 0,4-0,5 м на висоті 0,02-0,05 м над верхньою частиною робочого органа циркулятора.

Причинно-наслідковий зв'язок між запропонованим технічним рішенням та очікуваним результатом наступний:

1) Встановлення радіально в середині циркуляційної труби 3-4 вертикальних направляючих висотою 0,4-0,5 м на висоті 0,02-0,05 м над верхньою частиною робочого органу циркулятора, зводить до мінімуму вихрові потоки утфелю в циркуляційній трубі, що зменшує гідравлічний опір циркуляційного контуру;

2) За рахунок зменшення гідравлічного опору циркуляційного контуру підвищується кратність циркуляції, що сприяє збільшенню інтенсивності теплопередачі, та як наслідок збільшенню інтенсивності масообміну;

3) За рахунок підвищення кратності циркуляції відбувається інтенсифікація рекристалізації, внаслідок чого покращується гранулометричний склад кристалів цукру;

4) Інтенсифікація тепломасообміну зменшує час активної роботи вакуум-апарата, що забезпечує зменшення ступеня термічного розкладу сахарози.

Запропонована корисна модель дозволяє забезпечити в повному обсязі очікуваний технічний результат.

На кресленні зображено вакуум-апарат періодичної дії з механічним циркулятором, який складається з парової камери 1, кип'ятільних трубок 2, нижньої і верхньої трубних решіток 6, циркуляційної труби 3, механічного циркулятора 4 з верхнім приводом 5, з чотирьох напрямних 7, та сепаратора 8.

Принцип роботи вакуум-апарата з механічним циркулятором.

Створивши робочий тиск в вакуум-апараті до 0,02 МПа за рахунок вакууму, він починає заповнюватись сиропом. Як тільки вакуум-апарат заповниться на 1/3 висоти парової камери, частково відкривають паровий вентиль і починають прогрівати парову камеру 1. Коли рівень сиропу досягне такої висоти, при якій він буде покривати всю поверхню парової камери при кипінні, паровий вентиль відкривають повністю і при залишковому тиску не вище 0,02 МПа проводять інтенсивне згущення.

При кипінні кипляча маса піднімається по кип'ятільних трубках 2, а опускається до низу по циркуляційній трубі 3, знаходячись постійно в русі. Перемішуючий пристрій 4 з верхнім приводом 5 нагнітає кристалізуючу масу під нижню трубну решітку 6 для забезпечення примусової циркуляції. При цьому за рахунок трьох-чотирьох напрямних 7, встановлених радіально в циркуляційній трубі, рух утфелю відбувається без утворення завихрювань всередині труби, тим самим не створюючи на шляху руху наступного потоку додаткових перешкод, що в свою чергу зумовлює зменшення гідравлічного опору циркуляційного контуру. Вторинна пара, утворена в результаті випаровування води в робочому об'ємі апарата,

проходить через сепаратор 8, звільнюється від крапель утфелю і надходить в барометричний конденсатор. При коефіцієнті пересичення 1,25-1,3, коли концентрація розчину знаходиться в лабільній зоні, здійснюється введення затравки. Як тільки в сиропі після цього виникає достатня кількість центрів кристалізації, в вакуум-апарат підкачують деяку кількість сиропу для зниження коефіцієнта пересичення до 1,08-1,12, тобто пересичення сиропу переводять в метастабільну зону, коли нові кристали не виникають, а ростуть існуючі.

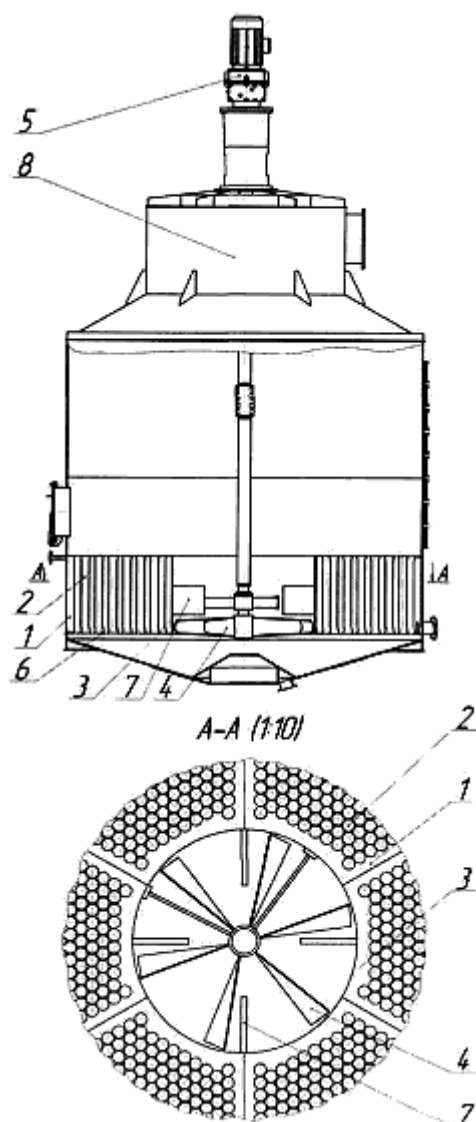
Підкачку попередньо нагрівають приблизно на 5 °С більше температури кипіння утфелю. Тому при надходженні в вакуум-апарат він скипає, а це спонукає швидкому змішуванню його з масою утфелю і запобігає виникненню дрібних кристалів. Температура утфелю в вакуум-апараті підтримується 68-70 °С. В процесі збільшення маси кристалів міжкристальний розчин утфелю обезцукрюється і в кінці уварювання чистота його знижується з 91-93 % до 82-84 %.

Коли в вакуум-апараті кількість утфелю досягне максимального значення, підкачку сиропу припиняють, але випаровування води і кристалізацію цукрози продовжують, доки не отримають необхідну концентрацію сухих речовин 92-94 %.

Технічний результат полягає у зменшенні гідравлічного опору циркуляційного контуру, в результаті чого підвищується кратність циркуляції, що в свою чергу призведе до: інтенсифікації процесів тепломасообміну; інтенсифікації рекристалізації сахарози; підвищення якості отриманого утфелю та кристалічного цукру.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Вакуум-апарат періодичної дії з механічним циркулятором, який являє собою циліндричний корпус з конічною верхньою частиною і днищем, сепаратор, що розташований в верхній частині апарата, парову камеру з центральною циркуляційною трубою та механічний циркулятор з верхнім приводом, що розташовані в нижній частині апарата, який **відрізняється** тим, що всередині циркуляційної труби радіально розміщені 3-4 вертикальні напрямні висотою 0,4-0,5 м на висоті 0,02-0,05 м над верхньою частиною робочого органа циркулятора.

Комп'ютерна верстка В. Мацело

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601